

IEDA

INKLUZÍVNE VZDELÁVANIE: Zabezpečenie
účasti osôb so zdravotným znevýhodnením na
neformálnom vzdelávaní dospelých

2020-1-HR01-KA204-077868

iedaproject.eu

Modul 5:

Univerzálny dizajn - zásady a implementácia v kontexte vzdelávania

Učebný plán vzdelávania o implementácii asistenčných
technológií vo vzdelávaní dospelých

Modul 5: Univerzálny dizajn - zásady a implementácia v kontexte vzdelávania

Univerzálny dizajn (UD) je inkluzívny prístup zameraný na vytváranie prostredia, produktov a vzdelávacích systémov, ktoré sú prístupné všetkým jednotlivcom bez ohľadu na ich schopnosti alebo znevýhodnenie. Zásady univerzálného dizajnu zdôrazňujú flexibilitu, jednoduchosť a intuitívne používanie s cieľom odstrániť prekážky a zabezpečiť spravodlivé vzdelávacie skúsenosti pre každého. V kontexte vzdelávania univerzálny dizajn pre vzdelávanie (UDL) uplatňuje tieto zásady na podporu rôznych učiacich sa poskytovaním viacerých prostriedkov znázorňovania, zapojenia a vyjadrenia, čím podporuje inkluzívne vzdelávacie prostredie, ktoré podporuje úspech a zapojenie všetkých učiacich sa.

Teória univerzálného dizajnu pre vzdelávanie

Účastníci

Zamyslite sa nad inkluzívnym vzdelávaním a predstavte si, ako vyzerá. Ako táto vízia zahŕňa učiacich sa so zdravotným znevýhodnením?

Podel'te sa o vlastné skúsenosti so zameraním na aspekty odbornej prípravy, ktoré ste považovali za náročné pre učiacich sa so zdravotným znevýhodnením. Podel'te sa so skupinou o to, ako ste sa cítili a aké sú vaše všeobecné dojmy zo skutočných alebo vymyslených skúseností s inkluzívnou odbornou prípravou.

UNIVERZÁLNY DIZAJN (UD)

Univerzálny dizajn (UD) je navrhovanie výrobkov, služieb, technológií, výučby, prostredia atď. tak, aby ich mohli v čo najväčšej miere používať všetci ľudia bez ohľadu na ich vek, veľkosť, schopnosti alebo zdravotné znevýhodnenie.

UD slúži čo najširšiemu okruhu používateľov a nesnaží sa riešiť individuálne ciele v oblasti prístupnosti alebo inklúzie. Zvyčajne neposkytuje dodatočnú podporu pre špeciálne prípady, namiesto toho poskytuje jediné riešenie, ktoré slúži čo najširšej základni používateľov, bez dodatočného prispôsobovania alebo špecializovaného dizajnu.

Univerzálny navrhnutý výrobok, technológia, prostredie atď. je prístupný, použiteľný a inkluzívny.

PRÍKLAD UD

Príkladom UD je páka na dverách. Na rozdiel od kľučky na dverách si vyžaduje menšiu silu úchopu a môže byť dokonca ovládaná zovretou päťou alebo laktom. Je to nevyhnutné pre ľudí s znevýhodnením postihujúcim ruky, ale je to vhodné aj pre starších ľudí, deti, ľudí so zranenou rukou alebo pre každého, kto niečo nesie v rukách.

UD A UNIVERZÁLNY DIZAJN PRE VZDELÁVANIE (UDL)

Zásady UD možno aplikovať na vzdelávacie prostredie, zdroje a metódy výučby.

UDL je navrhovanie vzdelávacieho prostredia tak, aby bolo prístupné bez ohľadu na štýl učenia, fyzické alebo zmyslové schopnosti.

UDL

UDL je prístup k navrhovaniu, tvorbe a realizácii učebných osnov, ktorý sa používa na vytvorenie inkluzívneho, spravodlivého a prístupného vzdelávacieho prostredia.

Cieľom UDL je odstrániť prekážky v učení prostredníctvom využívania rôznych vyučovacích metód a stratégií. Slúži všetkým žiakom bez ohľadu na ich schopnosti, znevýhodnenie, vek, pohlavie alebo kultúrne a jazykové zázemie.

UDL (POKRAČOVANIE)

UDL poskytuje súbor zásad pre tvorbu učebných osnov, ktoré môžu vytvoriť podmienky potrebné na to, aby každý žiak dosiahol úspech.

Rámec UDL vytvoril CAST (www.cast.org).

PREČO POUŽÍVAŤ UDL?

UDL môže byť prínosom pre VŠETKÝCH žiakov, nielen pre tých so špeciálnymi potrebami.

Cieľom UDL je znížiť prekážky a zvýšiť možnosti pre všetkých žiakov prostredníctvom:

- Vytvárania interaktívnych, otvorených tried
- Používania rôznych vyučovacích metód a stratégií
- Podpory komunikácie
- Poskytovania priebežnej spätnej väzby
- Zabezpečenia prispôsobenia v prípade potreby

UDL VS. TRADIČNÉ OSNOVY

Tradičné učebné osnovy sú pre niektorých žiakov ťažko dostupné, pretože majú iné študijné preferencie a potreby ako tradiční žiaci.

UDL je navrhnutý tak, aby spĺňal jedinečné potreby všetkých učiacich sa prostredníctvom stimulujúcej odbornej prípravy, ktorá je flexibilná a rozmanitá.

KOMPONENTY UČEBNÝCH OSNOV UDL

Učebné osnovy UDL pozostávajú zo 4 vzájomne prepojených zložiek:

- Ciele: čo sa majú žiaci naučiť
- Materiály: médiá a nástroje používané v kontexte vyučovania
- Metódy: spôsob výučby obsahu
- Hodnotenie: metóda merania výsledkov žiakov

CIELE

Učebné ciele priamo prepojené so základnými reálnymi vedomosťami a zručnosťami motivujú žiakov k pokroku v učení. Ciele by mali byť pre rôznych učiacich sa dosiahnuteľné rôznymi spôsobmi.

Školitelia by sa mali vyhnúť zbytočnému prikazovaniu obmedzených prostriedkov na dosiahnutie cieľov. Prečo, to pochopíme z nasledujúceho cvičenia, v ktorom sa analyzuje cieľ formulovaný dvoma rôznymi spôsobmi.

CIELE - CVIČENIE

- Tradičný cieľ: „Prečítajte si učebnicu a napíšte odsek o výhodách UDL“.
- Cieľ UDL: „Zistiť a odprezentovať informácie o výhodách UDL“.
- Aké prekážky môže tradičný cieľ predstavovať pre učiacich sa?
- Aké sú výhody cieľa UDL?

DISKUSIA

Analýzou týchto dvoch cieľov na základe troch zásad UDL zistíme, aké prekážky môže tradičný cieľ predstavovať pre učiacich sa a aké výhody prináša formulovanie cieľa UDL.

Znázornenie

Tým, že od žiakov žiadame, aby čítali učebnicu, spôsobujeme ťažkosti osobám s určitými zrakovými poruchami alebo telesným znevýhodnením, ktoré môžu mať problém s prístupom k informáciám z tlačeného textu. Takisto niektorí žiaci môžu mať problémy s pochopením textu.

Akcia a vyjadrovanie

Tým, že od žiakov žiadame, aby napísali odsek, spôsobujeme zbytočné ťažkosti tým, ktorí môžu mať s písaním problémy.

Zapojenie

Zapojenie nie je predmetom tradičného cieľa.

Všetky tieto prekážky vo vzdelávaní možno odstrániť lepšou formuláciou bez toho, aby sa zmenil cieľ vzdelávania (aby žiaci poznali výhody UDL). Pomocou cieľa UDL sa odstránia bariéry týkajúce sa znázornenia, pretože učitelia sa môžu používať alternatívne metódy prístupu k informáciám.

Akčná a výrazová bariéra sa odstráni tým, že sa žiakom poskytnú možnosti. Stále musia preukázať, že sa naučili výhody UDL, ale teraz na to majú rôzne možnosti. Zapojenie je riešené v ciele UDL, keďže žiaci dokončia úlohu v súlade so svojimi vzdelávacími potrebami alebo preferenciami.

Prečítanie učebnice a napísanie odseku sú ďalšie úlohy tvoriace vrstvu po zvládnutí obsahových vedomostí, ktoré si musia žiaci osvojiť. Preformulovanie tohto cieľa môže umožniť flexibilitu, pokiaľ ide o spôsob, akým žiaci odovzdávajú svoje vedomosti, a zamerať sa na to, aby žiaci preukázali v čo najväčšej miere svoje poznatky, a nie žiadať od nich, aby dokázali, že vedú čítať učebnice a napísať odsek.

MATERIÁLY

Mali by sa poskytovať rôzne školiace materiály, aby sa učiacim sa osobám ponúkli alternatívy, ktoré im umožnia zapojiť sa, učiť sa a preukázať, čo vedú.

Školitelia by mali v triede používať flexibilné školiace materiály a médiá. Vždy, keď je to možné, by sa mali používať aj alternatívne materiály alebo médiá, ako sú zmenšené modely, hmatové materiály atď.

METÓDY

Školitelia by mali používať rôzne metódy odbornej prípravy, ktoré oslovia všetkých učiacich sa. Učebný obsah a informácie by mali byť prezentované viacerými spôsobmi, ktoré pomôžu žiakom osvojiť si obsah.

HODNOTENIE

Mali by sa zvážiť viaceré techniky hodnotenia, aby si všetci žiaci mohli vybrať, ako preukážu svoje znalosti.

Spôsoby, akými žiaci vyjadrujú svoje poznatky, by mali byť diferencované podľa ich individuálnych preferencií.

ZÁKLADNÉ ZÁSADY UNIVERZÁLNEHO DIZAJNU PRE VZDELÁVANIE

Účastníci...

Premýšľajte o vzdelávaní dospelých:

- Aká je hodnota rámca, ako je UDL, ktorý slúži ako pomôcka pri plánovaní vzdelávacích aktivít?
- Ako môže školiť zabezpečiť, aby všetci účastníci mali prístup k obsahu kurzu?

Podel'te sa o svoje vlastné skúsenosti a všeobecné dojmy zo skutočných alebo vymyslených skúseností s odbornou prípravou dospelých.

ZÁSADY UDL

UDL je založený na troch zásadách, ktoré majú pedagógov viesť k znižovaniu alebo odstraňovaniu prekážok vo vzdelávaní:

1. Poskytnúť viacero prostriedkov zapojenia
2. Poskytnúť viacero prostriedkov znázornenia
3. Poskytnúť viacero prostriedkov akcie a vyjadrenia

USMERNENIA UDL

Usmernenia UDL vypracovala organizácia CAST a sú k dispozícii na stránke <https://udlguidelines.cast.org>. Ku každej zásade UDL sú pripojené 3 usmernenia o používaní zdrojov a nástrojov na zlepšenie vzdelávania. Každé usmernenie má podporné kontrolné body - konkrétne stratégie a návrhy pre školiťov. UDL má 3 hlavné zásady, 9 usmernení a 31 kontrolných bodov.

POUŽÍVANIE USMERNENÍ UDL

Usmernenia UDL ponúkajú súbor konkrétnych návrhov na uplatňovanie UDL v praxi. Možno ich kombinovať a prispôsobovať podľa konkrétnych vzdelávacích cieľov a možno ich uplatniť v konkrétnych obsahových oblastiach a kontextoch, v akomkoľvek odbore alebo oblasti.

Ďalej sa budeme venovať 3 zásadám, 9 usmerneniam a 31 kontrolným bodom UDL.

1. ZAPOJENIE – „PREČO“ SA UČIŤ

Prvá zásada UDL, poskytnúť viacero spôsobov zapojenia, znamená stimulovať záujem a motiváciu učiacich sa tým, že im ponúkne rôzne spôsoby zapojenia sa do obsahu a interakcie s kolegami a školiťom.

1. ZAPOJENIE: PRÍRUČKY

Zásada zameraná na zapojenie zahŕňa 3 usmernenia, ktoré pomáhajú učiacim sa získať prístup k učeniu, budovať si vlastné odborné znalosti a osvojiť si nové vedomosti a zručnosti:

- 1.1 Poskytnúť možnosti na vzbudenie záujmu
- 1.2 Poskytnúť možnosti na udržanie úsilia a vytrvalosti
- 1.3 Poskytnúť možnosti samoregulácie

1.1. POSKYTNÚŤ MOŽNOSTI NA VZBUDENIE ZÁUJMU

Kontrolné body:

- 1.1.1 Optimalizácia individuálnej voľby a autonómie: ponúknite žiakom možnosť voľby, čo sa budú učiť, ako sa budú učiť a ako budú vyjadrovať svoje vedomosti.
- 1.1.2 Optimalizácia relevantnosti, hodnoty a autenticity: ponúknite možnosti relevantné pre učiacich sa (kultúrne, sociálne, veku a schopnostiam primerané).
- 1.1.3 Minimalizujte hrozby a rozptýlenie: vytvorte bezpečný priestor na učenie s minimálnym rizikom rozptýlenia.

1.2 POSKYTNÚŤ MOŽNOSTI NA UDRŽANIE ÚSILIA A VYTRVALOSTI

Kontrolné body:

- 1.2.1 Zdôrazňujte dôležitosť cieľov a zámerov: pripomínajte ciele a ich hodnotu.
- 1.2.2 Uvádzajte rôzne požiadavky a zdroje na optimalizáciu náročnosti: poskytnite žiakom možnosti, ako sa naučiť obsah s jasnými stupňami náročnosti.
- 1.2.3 Podporujte spoluprácu a komunitu: dajte žiakom príležitosť naučiť sa efektívne spolupracovať s ostatnými.
- 1.2.4 Zintenzívňte spätnú väzbu orientovanú na úspech: poskytujte spätnú väzbu, ktorá žiakov usmerňuje k úspechu, a nie k pevnej predstave o výkone alebo plnení požiadaviek.

1.3 POSKYTNÚŤ MOŽNOSTI SAMOREGULÁCIE

Kontrolné body:

- 1.3.1 Podporujte očakávania a presvedčenie, ktoré optimalizujú motiváciu: používajte jazyk a spätnú väzbu, ktoré umožnia všetkým účastníkom školenia vnímať seba samých ako schopných žiakov.

- 1.3.2 Pomáhajte rozvíjať osobné zručnosti a stratégie zvládania problémov: ponúknite pripomienky, modely a nástroje, ktoré pomôžu žiakom zvládať a usmerňovať ich emocionálne reakcie; ponúknite možnosti uvoľnenia stresu.
- 1.3.3 Rozvíjajte sebahodnotenie a reflexiu: poskytnite žiakom nástroje na úvahu o ich učení.

2. ZNÁZNORNENIE – „ČO“ SA UČÍ

Druhá zásada UDL, Poskytovanie viacerých spôsobov prezentácie, sa zameriava na navrhovanie alebo poskytovanie vzdelávacích materiálov v rôznych formátoch, aby boli prístupné čo najväčšiemu počtu rôznych učiacich sa.

2. ZNÁZNORNENIE: USMERNENIA

Zásada znázornenia obsahuje 3 usmernenia, ktoré pomáhajú žiakom vedieť, čo sa učia, efektívne prijímať informácie, pochopiť ich význam a prepojiť ich s ich existujúcimi vedomosťami:

- 2.1 Poskytnúť možnosti vnímania
- 2.2 Poskytnúť možnosti jazyka a symbolov
- 2.3 Poskytnite možnosti porozumenia

2.1 POSKYTNÚŤ MOŽNOSTI VNÍMANIA

Kontrolné body:

- 2.1.1 Ponúkajte spôsoby prispôsobenia zobrazovania informácií: vytvárajte zdroje a materiály, ktoré riešia variabilitu a spĺňajú potreby viacerých žiakov.
- 2.1.2 Ponúkajte alternatívy pre sluchové informácie: poskytnite možnosť začlenenia všetkých možných informácií prezentovaných zvukovo (napr. skryté titulky pre videá).
- 2.1.3 Ponúkajte alternatívy k vizuálnym informáciám: poskytnite učiacim sa možnosť, aby sa nemuseli spoliehať na vizuálne informácie (napr. zvukové alternatívy k vizuálnym informáciám).

2.2 POSKYTNÚŤ MOŽNOSTI JAZYKA A SYMBOLOV

Kontrolné body:

- 2.2.1 Objasňujte slovnú zásobu a symboly: preložte/vysvetlite idiómy, archaické výrazy, kultúrne exkluzívne frázy a slang.
- 2.2.2 Objasňujte neznámu syntax a štruktúru
- 2.2.3 Pomáhajte pri pochopení textu, matematických zápisov a symbolov: poskytnite priame inštrukcie, podnety a podporné materiály žiakom, ktorí majú problémy s porozumením informácií.

- 2.2.4 Podporujte porozumenie medzi jazykmi.
- 2.2.5 Uvádzajte príklady prostredníctvom viacerých médií.

2.3 POSKYTNÚŤ MOŽNOSTI POROZUMENIA

Kontrolné body:

- 2.3.1 Aktivujte alebo poskytnite základné znalosti.
- 2.3.2 Zdôrazňujte vzorce, kritické prvky, hlavné myšlienky a vzťahy: poskytujte žiakom explicitné podnety alebo výzvy, ktoré im pomôžu rozpoznať najdôležitejšie prvky v informáciách.
- 2.3.3 Usmerňujte spracovanie a vizualizáciu informácií: poskytujte všetkým žiakom materiály, stratégie a nástroje na podporu spracovania a vizualizácie.
- 2.3.4 Maximalizujte prenos a zovšeobecnenie: modelujte explicitné stratégie, ktoré môžu žiaci použiť na prenos získaných informácií do iných obsahových oblastí a situácií.

3. AKCIA A VYJADROVANIE – „AKO“ SA UČIŤ

Tretia zásada UDL, poskytnúť viacero prostriedkov akcie a vyjadrenia, sa zameriava na to, aby sa žiakom ponúkli rôzne spôsoby, ako vyjadriť svoje poznatky a zručnosti rozvíjané na kurze.

3. AKCIA A VYJADROVANIE: USMERNENIA

Zásada akcie a vyjadrovania obsahuje 3 usmernenia, ktoré pomáhajú žiakom uvedomiť si, čo sa učia, efektívne prijímať informácie a pochopiť ich význam a prepojiť ich s ich existujúcimi vedomosťami:

- 3.1 Poskytnúť možnosti fyzickej akcie
- 3.2 Poskytnúť možnosti vyjadrenia a komunikácie
- 3.3 Poskytnúť možnosti pre výkonné funkcie

3.1 POSKYTNÚŤ MOŽNOSTI FYZICKEJ AKCIE

Kontrolné body:

- 3.1.1 Poskytnite rôzne metódy reakcie a navigácie: poskytnite viacero možností metód použitých na reakciu a navigáciu v rámci tej istej úlohy.
- 3.1.2 Optimalizujte prístup k nástrojom a asistenčným technológiám: poskytnite žiakom viacero možností používania asistenčných technológií.

3.2 POSKYTNÚŤ MOŽNOSTI VYJADRENIA A KOMUNIKÁCIE

Kontrolné body:

- 3.2.1 Používajte viacero médií na komunikáciu: poskytnite viacero spôsobov odpovedí pri hodnotení, aby žiaci mohli vyjadriť svoje poznatky bez prekážok.
- 3.2.2 Používajte viacero nástrojov na konštrukciu a kompozíciu: poskytnite žiakom možnosť výberu z viacerých nástrojov alebo stratégií, ktoré im pomôžu vyjadriť ich vedomosti.
- 3.2.3 Budujte zručnosti s odstupňovanou úrovňou podpory pri precvičovaní a výkone: uplatňujte postupný model od práce pod vedením učiteľa cez spoluprácu v skupinách až po samostatnú prácu, v rámci ktorého sa zodpovednosť pomaly prenáša na žiakov.

3.3 POSKYTNÚŤ MOŽNOSTI PRE VÝKONNÉ FUNKCIE

Kontrolné body:

- 3.3.1 Usmerňujte učiacich sa k vhodnému stanoveniu cieľov: stanovte žiakom jasné ciele, čo musia urobiť, aby splnili alebo prekročili očakávania.
- 3.3.2 Podporujte plánovanie a rozvoja stratégie: uľahčujte proces strategického plánovania.
- 3.3.3 Uľahčujte správu informácií a zdrojov: poskytujte podporu a pomôcky, ktoré slúžia ako organizačné pomôcky pre učiacich sa.
- 3.3.4 Zlepšujte schopnosť monitorovať pokrok: poskytnite žiakom nástroje formatívnej spätnej väzby, aby mohli monitorovať svoj vlastný pokrok.

REFLECTION

Chvíľu sa zamyslite a vyjadrite sa k nasledujúcim otázkam, ktoré sa týkajú vašej výučby:

- Ktoré prvky vášho kurzu (kurzov) by sa dali zlepšiť pomocou usmernení UDL?
- Ako môžete použiť usmernenia UDL vo svojej vzdelávacej činnosti?

STRATÉGIE A TECHNIKY UDL

Účastníci...

Premýšľajte o svojich školiacich aktivitách.

- Aké technológie by ste mohli použiť na zvýšenie prístupnosti vašich školiacich materiálov?
- Ako môžete zlepšiť svoje školiace aktivity pomocou technológií?

Podajte sa o svoje vlastné skúsenosti a všeobecné dojmy zo skutočných alebo vymyslených skúseností s odbornou prípravou dospelých.

STRATÉGIE UDL

Stratégie UDL sú vzdelávacie metódy a nástroje, ktoré školitelia používajú na zníženie prekážok vo vzdelávaní a zabezpečenie toho, aby mali VŠETCI učitelia sa rovnakú príležitosť učiť sa. Sú v súlade s usmerneniami UDL.

Uvádzame niekoľko príkladov stratégií, ktoré sú v súlade s 3 zásadami UDL.

ZAPOJENIE

Stratégia	Odôvodnenie
Používanie multimédií	<ul style="list-style-type: none">• Zapája rôzne režimy učebných štýlov.• Ponúka možnosti čítania, sledovania, počúvania, navrhovania a vizualizácie.
Pohybové aktivity	<ul style="list-style-type: none">• Niektorí žiaci neudržia dlho pozornosť a majú tendenciu spať, keď sa nehýbu.• Zvýšenie vitality a bdlosti.
Flexibilné hodnotenie	<ul style="list-style-type: none">• Formatívne hodnotenie udržiava žiakov zaujatých.
Podpora podstupovania rizika	<ul style="list-style-type: none">• Keď žiaci riskujú, zapájajú svoje rozmanité schopnosti.

ZNÁZNORNENIE

Stratégia	Odôvodnenie
Čítanie textov nahlas/ zdôrazňovanie	<ul style="list-style-type: none"> Pomáha slabým čitateľom a žiakom podstupujúcim logopedickú terapiu v rozvoji. Pomáha učiacim sa so slabým zrakom a ľuďom s obmedzenou znalosťou jazyka.
Redukcia obsahu na stránke	<ul style="list-style-type: none"> Pomáha žiakom sústrediť sa a upriamiť pozornosť. Prináša výhody učiacim sa s ADHD, bipolárnou poruchou či úzkosťou.
Podpora slovnej zásoby s obrázkami	<ul style="list-style-type: none"> Pomáha učiacim sa s kognitívnymi poruchami, jazykovými poruchami a obmedzenou znalosťou jazyka.
Videá s titulkami	<ul style="list-style-type: none"> Podporujú žiakov so sluchovým znevýhodnením. Podporujú bipolárnych učiacich sa znížením rozptýlenia.

AKCIA A VYJADROVANIE

Stratégia	Odôvodnenie
Používanie multimédií	<ul style="list-style-type: none"> Zvyšuje čas udržania pozornosti. Pomáha pri 3D vizualizácii. Môže vyvolať rôzne zmyslové schopnosti učenia.
Príležitosti na pohyb	<ul style="list-style-type: none"> Pomáhajú učiacim sa s bipolárnou poruchou alebo inými duševnými poruchami upokojiť sa. Pomáhajú znova upriamiť pozornosť.
Používanie klipov/grafiky/fotografií ako alternatívy ku kresleniu	<ul style="list-style-type: none"> Podporujú žiakov s poruchami jemnej motoriky.
Prevod textu na reč počas písania	<ul style="list-style-type: none"> Pomáha učiacim sa so zrakovým znevýhodnením.

	• Pomáha čitateľom na základnej úrovni.

TECHNIKY UDL

Existuje mnoho rôznych techník na implementáciu UDL a mali by sa zväžiť pre všetky zložky učebných osnov.

Väčšina školiteľov už pri svojich aktivitách využíva techniky UDL. Uvádzame niekoľko príkladov techník, ktoré možno použiť na implementáciu UDL.

TECHNIKY UDL: ZAPOJENIE

Záujem a motiváciu žiakov k učeniu možno stimulovať rôznymi technikami, ako napr.:

- Skupinové diskusie
- Používanie rôznych vyučovacích metód
- Prezentácie
- Hranie rolí
- Online diskusné fóra a študijné chatové miestnosti
- Mapy pojmov

TECHNIKY UDL: ZNÁZORNENIE

Používanie rôznych techník poskytne všetkým učiacim sa rovnakú príležitosť učiť sa.

Príklady relevantných techník UDL:

- Používanie rôznych aktivít: hmatových, kinestetických, sluchových a vizuálnych
- Používanie rôznych učebných materiálov: online zdroje, videá, podcasty, prezentácie, reálie, manipulátory, elektronické knihy atď.
- Animácie, diagramy, interaktívne digitálne vzdelávacie objekty

TECHNIKY UDL: AKCIA A VYJADROVANIE

Používanie rôznych techník poskytne všetkým žiakom rovnakú príležitosť preukázať svoje znalosti.

Príklady relevantných techník UDL:

- výber obsahu/formy zadania
- vytváranie videí
- blogy, časopisy, prezentácie
- multimedialne projekty
- online cvičenia

REFLEXIA

Popremýšľajte nad týmito otázkami a vyjadrite sa.

- Použili ste už stratégie alebo techniky UDL vo svojej školiacej činnosti?
- Aké stratégie alebo techniky UDL by ste mohli použiť v budúcnosti?

IMPLEMENTÁCIA UDL VO VZDELÁVANÍ DOSPELÝCH

Účastníci...

Premýšľajte o vzdelávaní dospelých:

- Ako môžete uplatniť zásady UDL na svoje školiace materiály?
- Ako môžete zlepšiť svoje metódy odbornej prípravy pomocou UDL?

Podelite sa o svoje vlastné skúsenosti a všeobecné dojmy zo skutočných alebo vymyslených skúseností s odbornou prípravou dospelých.

VZDELÁVANIE DOSPELÝCH (VD)

Učiaci sa nastupujú na cestu vzdelávania v dospelosti s rôznou úrovňou prípravy, schopností a zručností a v rôznych životných situáciách: líši sa ich vek, národnostný pôvod, kariérne ciele, rodová identita, prvý jazyk, domáca situácia a mnohé ďalšie. To predstavuje rôznorodé vzdelávacie potreby, ktoré často nie je možné uspokojiť pomocou univerzálneho učebného plánu.

UDL ponúka školiteľom VD prístup, ktorý sa prispôsobuje variabilite učiacich sa bez toho, aby sa menilo to, čo učia.

VZDELÁVANIE DOSPELÝCH

Dospelí učiaci sa môžu využívať dva hlavné aspekty UDL:

- dôraz na flexibilné učebné osnovy
- rozmanitosť vzdelávacích metód, materiálov a vzdelávacích aktivít

UDL podporuje rozvoj adaptívnych, flexibilných a variabilných učebných osnov VD. Poskytuje tiež spôsoby, ako zaviesť neformálne aspekty do VD.

UDL KURIKULUM

Učebné osnovy UDL pozostávajú zo 4 vzájomne prepojených zložiek:

- **Ciele** - vedomosti, pojmy a zručnosti, ktoré musia žiaci ovládať.
- **Metódy** - stratégie vzdelávania, ktoré pedagógovia používajú na podporu učenia.
- **Materiály** - médiá používané na prezentáciu obsahu a demonštráciu učenia.
- **Hodnotenie** - proces zhromažďovania informácií o pokroku žiaka.

USMERNENIA PRE IMPLEMENTÁCIU UDL

Zásady a usmernenia UDL poskytujú školiteľom VD rámec na **minimalizáciu prekážok vo vzdelávaní** vo všetkých 4 zložkách učebných osnov.

Ďalej sa budeme venovať niektorým usmerneniam pre implementáciu jednotlivých zásad UDL, ktoré sú dôležité pre školiteľov v oblasti vzdelávania dospelých.

ZAPOJENIE

Cieľom je dať učiacim sa dôvod, aby chceli pokračovať vo vzdelávaní, a zmysluplne prepojiť ich predchádzajúce skúsenosti s novými myšlienkami, ktoré im školitelia ponúkajú.

Žiaci by mali mať možnosť vybrať si, ako začať, zostať sústredení a udržať si úsilie a pozornosť.

VZBUDENIE ZÁUJEMU

Osvedčené postupy:

- Stanovte si jasné vzdelávacie ciele.
- Počúvajte svojich žiakov.
- Vysvetľujte súvislosti medzi výsledkami vzdelávania a žiakmi.
- Vytvorte bezpečné vzdelávacie prostredie.
- Používajte opakujúce sa postupy.

UDRŽANIE ÚSILIA A VYTRVALOSTI

Osvedčené postupy:

- Často kontrolujte porozumenie a pokrok svojich žiakov.
- Ukážte žiakom, ako spolupracovať.
- Povzbudzujte žiakov k zakladaniu a vedeniu skupín.
- Často poskytujte formatívnu spätnú väzbu.

SAMOREGULÁCIA

Osvedčené postupy:

- Využite svoje vlastné skúsenosti, aby ste učiacim sa ukázali, že každý začína ako začiatočník; berte neúspechy ako príležitosť na rast.
- Poskytnite žiakom príklady zvládania problémov.
- Rozdeľte svoje prednášky na malé časti.

ZNÁZNORNENIE

Cieľom je dať žiakom čo najlepšiu šancu na prípravu a pochopenie vyučovaných predmetov.

Školitelia by mali poskytnúť učiacim sa alternatívne formáty informácií a obsahu, aby sa zmiernili prekážky vo vzdelávaní a zvýšila sa prístupnosť.

VNÍMANIE

Osvedčené postupy:

- Poskytnite alternatívy k vizuálnym a zvukovým prvkom.
- Ponúkajte možnosti prispôsobenia zobrazenia informácií.

JAZYK A SYMBOLY

Osvedčené postupy:

- Objasňujte syntax a štruktúru.
- Objasňujte slovnú zásobu a symboly, ktoré sa majú používať.
- Pravidelne kontrolujte, či žiaci rozumejú.
- Používajte technológie, ktoré vytvárajú alternatívy k jazykom a symbolom.

POROZUMENIE

Osvedčené postupy:

- Aktivujte alebo poskytnite základné znalosti.
- Zdôrazňujte vzorce, kritické informácie, hlavné myšlienky a vzťahy.
- Usmerňujte pri spracovaní a vizualizácii informácií.

AKCIA A VYJADROVANIE

Cieľom je posilniť postavenie učiacich sa, aby si mohli vybrať, ako preukážu svoje znalosti.

Školitelia by mali dať účastníkom možnosť preukázať získané vedomosti a zručnosti.

FYZICKÁ AKCIA

Osvedčené postupy:

- Doplníte možnosti, ktoré umožňujú rôzne fyzické reakcie.
- Umožnite flexibilitu v tempe učenia.
- Podporujte žiakov pri používaní možností bez technológií, so základnými technológiami a s pokročilými technológiami.
- Pravidelne kontrolujte, či žiaci rozumejú.

- Uistite sa, že testujete len tie zručnosti žiakov, ktoré chcete otestovať.

VYJADROVANIE A KOMUNIKÁCIA

Osvedčené postupy:

- Poskytujte alternatívy k peru, papieru a rozprávaniu.
- Umožnite a pomáhajte žiakom, aby pri vyjadrovaní používali technickú pomoc.
- Vytvorte viaceré spôsoby, ako žiaci môžu preukázať svoje zručnosti.

VÝKONNÉ FUNKCIE

Výkonné funkcie = kognitívne schopnosti, ktoré nám pomáhajú plánovať, určovať priority a vykonávať komplexné úlohy.

Osvedčené postupy:

- Vedzte žiakov k stanoveniu a vyjadreniu cieľov.
- Podporujte plánovanie a rozvoja stratégie.
- Poskytujte podporu v záujme výkonu.
- Ukážte žiakom, ako poskytovať a prijímať spätnú väzbu.
- Poskytnite žiakom usmernenia a príležitosti na vzájomné a sebahodnotenie.

ĎALŠIE ODPORÚČANIA PRE ŠKOLITEĽOV VD

- Zistite silné a slabé stránky svojich žiakov.
- Používajte digitálne materiály, ak je to možné.
- Využite softvérové podpory.
- Učte sa od ostatných.

REFLEXIA

Popremýšľajte a vyjadrite sa.

- Ktoré prvky vášho kurzu (kurzov) by sa dali zlepšiť pomocou UDL?
- Aké prekážky očakávate pri implementácii UDL?
- Ako už zavádzate UDL do svojich učebných osnov?

